

Шатковська Маріна Сергіївна
Студентка 3-го курсу
економіко-правового факультету
Одеського національного університету імені І.І.Мечникова
Науковий керівник: д.е.н., доцент Ніценко В.С.
м. Херсон

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Ринкові відносини потребують ґрунтовного аналізу ринкових ситуацій з тим, щоб визначити принципи дії ринкових механізмів. Такий аналіз у розвинутих країнах виявив цілу низку об'єктивних закономірностей і дав змогу планувати кількість товару відповідно до вимог споживачів, «підігнати» товар під наявний на ринку попит. У результаті відбулась переорієнтація

виробництва, а слідом за ним і попиту. Почалось становлення так званого ринку покупця – практичне втілення концепції маркетингу [5, с.421].

Потужного розвитку економічний аналіз набув у більшості розвинених країн у період переходу до ринкових відносин, оскільки саме тоді й виникла потреба застосовувати у господарській діяльності позикові засоби, тобто виникла потреба визначати рівень ризику, поглиблювати аналіз фінансового стану підприємств-позичальників.

В Україні за останнє десятиріччя внаслідок реформування економіки та переходу до ринкових відносин зросла потреба у проведенні економічного аналізу не тільки виробництва продукції, а й її збуту. Практично провідну роль в організації аналітичної роботи відіграє здійснення аналізу не лише по підприємству в цілому, а власне за окремими виробничими і технологічними операціями, у зв'язку з чим починають використовувати новий вид аналізу – операційний, основи якого в Україні тільки розробляються [1, с.327].

Економічний аналіз – це комплексне глибоке вивчення роботи підприємств, їх підрозділів та інших господарських формувань для об'єктивної оцінки її результатів і виявлення можливостей дальшого підвищення ефективності господарювання. Розглянемо основні визначення економічного аналізу, які існують на даному етапі його розвитку.

Зміст економічного аналізу – це комплексне всебічне дослідження всіх сторін діяльності підприємства на основі використання відповідних джерел інформації, вивчення окремих елементів економічної роботи, виявлення і вимірювання впливу факторів на результати діяльності підприємства, зіставлення витрат і результатів, узагальнення результатів аналізу і, нарешті, обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень з метою вибору оптимального [2].

Велику роль відводять аналізу у справі визначення та використання резервів підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання в конкурентному середовищі на основі використання досягнень науково-технічного прогресу та передового досвіду. Щоб вижити в конкурентній боротьбі і змінювати свої ринкові позиції, кожне підприємство має постійно шукати резерви підвищення ефективності своєї діяльності. Це об'єктивний процес, без якого неможливий поступальний розвиток суспільства. Аналіз сприяє економічному використанню ресурсів, виявленню і впровадженню передового досвіду, науковій організації праці, використанню нової техніки і технології виробництва та запобіганню зайвих витрат. У наслідок цього змінюється економіка підприємства та підвищується ефективність його діяльності [4, с.334].

Сучасний економічний аналіз повністю змінює свою парадигму від оцінно-статистичного до пошуково-прогностичного з вибором оптимальних управлінських рішень у зоні невизначеності та ризику. Сама ж методика конкретних аналітичних досліджень має бути наближеною до господарських потреб підприємства, відповідати повсякденним запитам управління, бути надійним економічним інструментом управління підприємством.

В ситуації, що склалася сьогодні в Україні, роль економічного аналізу значно зростає, особливо в умовах виникнення кризових явищ на підприємстві, коли саме завдяки проведенню комплексного економічного аналізу вдається визначити причини кризи та розробити і обґрунтувати можливі шляхи виходу з криз. Сучасний економічний аналіз дає можливість запроваджувати на підприємстві системи комп'ютерного аналізу основних показників діяльності підприємства, але недоліком є те, що в Україні така практика проведення економічного аналізу не знайшла широкого розповсюдження [3, с.189].

Література

1. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання [Текст] : підручник / П.Я. Попович. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 630 с.
2. Рзаєва Т.Г. Економічний аналіз [Текст] : навч. посіб. / Рзаєва Т.Г. – Хмельницький : ХНУ, 2003. – 198 с.
3. Сіменко І.В. Якість систем управління підприємствами: методологія, організація, практика: монографія [Текст] / І.В. Сіменко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2009. – 394 с.
4. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. закладів освіти / Н.В. Тарасенко. – 4-те вид., стер. – Л. : Новий Світ-2000, 2008. – 344 с.
5. Чумаченко, М.Г. Економічний аналіз [Текст] : навч. посіб. / М.А. Болюх [та ін.]; ред. М. Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. – 2.вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 555 с.